ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินผลการฝึกอบรมโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเฉพาะด้าน หลักสูตรการเลี้ยงชันโรงเพื่อการเกษตร ปี 2556 ของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดจันทบุรี (ผึ้ง)

ผู้วิจัย นางสาวธนัดดา ปัทมเกตุ **รหัสนักศึกษา** 2559000829

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณี ต่างวิวัฒน์

ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการเข้ารับการอบรม (3) ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการ (4) ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการเลี้ยงชันโรง (5) ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับการเลี้ยงชันโรง (6) การนำไปปฏิบัติของเกษตรกร หลังจากเข้ารับการอบรม

ประชากรในการวิจัยคือเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรเฉพาะด้าน หลักสูตรการเลี้ยงชันโรงเพื่อการเกษตร ปี 2556 ของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดจันทบุรี (ผึ้ง) ซึ่งมีทั้งหมด จำนวน 160 ราย เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.29 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.84 คน แรงงานภาคเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.69 คน และมีรายได้ภาคเกษตรของครัวเรือนต่อปี เฉลี่ย 276,093.75 บาท มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 23.72 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเลี้ยงชันโรง และมีชันโรงเฉลี่ย 6.69 รัง มีเงาะเป็นพืชอาหารของชันโรงและใช้ประโยชน์จากพันธุ์ชันโรงในการผสมเกสรพืช (2) เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในทุกด้าน (3) เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่า ให้มีการอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากชันโรงต่อไป รูปภาพในเอกสารควรเป็นภาพสี ควรมีการสนับสนุนพันธุ์ชันโรงให้เพียงพอกับเกษตรกรเพื่อการฝึกปฏิบัติให้กับเกษตรกร (4) เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้มากในประเด็นเกษตรกรผู้เลี้ยงชันโรงนอกจากจะได้รับผลผลิตพืชเพิ่มขึ้นแล้วยังมีรายได้จากการจำหน่ายรังชันโรง น้ำผึ้งชันโรงและชันจากชันโรง โดยตอบถูกเฉลี่ย 16.7 ข้อ จาก 20 ข้อ (5) เกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็น การเลี้ยงชันโรงสามารถเพิ่มผลผลิตพืชได้ (6) เกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติในระดับปานกลางและกิจกรรมที่เกษตรกรนำไปปฏิบัติมากที่สุด คือ กิจกรรมการจัดการรัง โดยเฉพาะการวางรังชันโรงในบริเวณที่มีพืชอาหารเพียงพอและสมดุลกันกับปริมาณของชันโรง โดยมีการนำไปปฏิบัติเฉลี่ย 10.49 ข้อ จาก 15 ข้อ

คำสำคัญ การประเมินผล การเลี้ยงชันโรง โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรเฉพาะด้าน

Thesis title: Evaluation of Training Programs and Career Development of Agricultural Areas, Stingless Beeekeeping Course for Agriculture, In 2013 of the Agricultural Occupation Promotion and Development Center Chanthaburi Province (bees).
Researcher: Miss Thanatda Pattamakate ;**ID:** 2559000829;
Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);
Dissertation advisors: (1) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor ;
(2) Dr. Paranee Tangwiwat, Associate Professor ; **Academic year:** 2013

Abstract

The purposes of this research were to study (1) farmers' socio-economic circumstance (2) farmers' satisfaction in training (3) farmers' suggestions regarding the project (4) farmers' knowledge regarding stingless bee keeping (5) farmers' opinions towards stingless bee keeping (6) farmers' practice.

The research population was a total of 160 farmers who attended the training in the Specific Occupational Promotion and Development Project, a course on stingless bee keeping for agriculture in 2013 at Chanthaburi Agricultural Occupational Promotion and Development Center (bee). Data collection instrument was interview form. Data was analyzed by computer program using the following statistics i.e. frequency, percentage, mean, maximum value, minimum value and standard deviation.

Findings from the study were as follows. (1) Most of the farmers were male with their average age at 49.29 years. Most of them completed primary education level and made their livings by agriculture. Their average number of household members was 4.84 persons having the average household labor 2.69 persons in agricultural sector. Their average household income was 276,093.75 baht/year. Their average agricultural area was 23.72 rai. Most of them engaged in stingless bee keeping and their average stingless bee was 6.69 hives. Most of stingless bee's plant food was rambutan and making use of stingless bee for pollination. (2) Farmers' satisfaction was found at the highest level in all aspects. (3) For suggestion, farmers proposed to organize the next training on stingless bee products processing. There were unclear document pictures and they should be in color. In their training workshop, sufficient stingless bee variety should be supplied to farmers. (4) Farmers' knowledge was found at high level. Apart from increasing yield, they also earned income from selling stingless bee hives, stingless bee honey and dammar from stingless bee as well. They answered correctly at the average 16.70 items. (5) Farmers' opinion which was rated at the highest level was the aspect of stingless bee keeping could increase plant yield. (6) The activity that most practiced by farmers was stingless bee hive management particularly placing stingless bee hive in the area where there was enough plant food that balanced with quantity of stingless bee. It was appeared that farmers had practiced in 11.96 items.

Keywords: Evaluation, Stingless Bee Keeping, the Specific Occupational Promotion and Development Project